

9,98; у печінці відповідно – 14,31; 5,14; 10,33; 17,94; 9,03; 8,30; 24,56; 9,95; 12,50; 10,60; 11,14; 8,74; 17,47; 7,08; 9,78. Сума незамінимих амінокислот у довгому м'язі спини склала 72,26, замінимих – 115,58, у печінці – 70,47 і 106,4 мг/г.

Отже, амінокислотний склад білків довгого м'яза спини і печінки бугайців свідчить, що амінокислотний індекс у них має більш вузьке співвідношення незамінимих амінокислот до замінимих (1:1,6 і 1:1,51), ніж у великої рогатої худоби молочних порід (1:1,7).

Таким чином, тварини таврійського типу південної м'ясної породи характеризуються значним генетичним потенціалом, і його доцільно ширше використовувати в процесі формування м'ясного скотарства, як самостійної галузі тваринництва, зокрема на півдні України.

УДК 636.22/28.034:636.2.061

М.В.МОРОЗ

ЗВ'ЯЗОК МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ВИМЕНІ З ПРОДУКТИВНІСТЮ КОРІВ-ПЕРВІСТОК БУРОЇ ПОРОДИ

Сумський державний аграрний університет

1. В комплексі заходів, спрямованих на підвищення молочної продуктивності великої рогатої худоби, важливе значення має організація планомірної роботи з поліпшення морфофункціональних властивостей вимені корів-первісток.

2. Важливою ознакою вимені вважають його форму. Найбільш бажані форми – ванно- та чашоподібна. Менш придатні до машинного доїння корови з округлою формою і зовсім непридатні з козячою та примітивною формами.

При оцінці корів-первісток бурої породи у племзаводі “Бездрик” Сумського району нами було виділено 36 корів (20,0%) з ванноподібною формою вимені, 137 голів (76,1%) – з чашоподібною і 7 тварин (3,9%) – з округлою.

3. При екстер'єрній оцінці вимені тварини з ванноподібною формою достовірно перевищують аналогів з чашоподібною і округлою формами. Зусилля селекціонерів у роботі з поліпшення морфологічних ознак полегшуються тим, що ці ознаки позитивно корелюють між собою.

4. Селекція тварин тільки за морфологічними ознаками вимені не буде в повній мірі сприяти отриманню корів, які відповідають вимогам сучасного машинного доїння. Тому необхідно оцінювати корів-первісток за технологічними ознаками.

Надій корів-первісток бурої породи з ванноподібною формою вимені становив $6301 \pm 110,9$ кг, що вище аналогів з чашоподібною на 1269 кг (25,2%, $P > 0,999$) та округлою – 1507 кг (31,4%, $P > 0,999$). Вміст жиру в молоці був у межах 4,19...4,27%.

У корів-первісток з ванноподібною формою середня швидкість молоко-віддачі склала 1.367 кг/хв, що достовірно перевищує на 16,7% корів з чашоподібною формою і на 36,2% – з округлою.

Важливим показником, який характеризує діяльність молочної залози, є

- рівномірний розвиток окремих часток. Дані наших досліджень свідчать, що продуктивність передніх часток вимені найвища у корів-первісток з ваннопо-дібною формою вимені.

Враховуючи, що "індекс вимені" не має стійкого зв'язку з основними морфофункціональними властивостями вимені, але є важливою технологічною ознакою, пропонуємо селекцію корів по рівномірності розвитку часток вимені проводити окремо, незалежно від розвитку інших ознак.

5. Основні проміри, які характеризують форму та величину вимені – обхват, довжина, ширина та глибина передніх часток мають достовірний зв'язок із функціональними якістьми вимені.

При доборі корів-первісток особливу увагу слід приділяти взаємозв'язку функціональних властивостей вимені з продуктивністю. Результати таких досліджень дадуть можливість більш чітко проводити добір при селекції худоби.

УДК 636.088:636.226.23

Б.В.МОСКАЛЮК

ОСОБЛИВОСТІ РОСТУ ТА М'ЯСНА ПРОДУКТИВНІСТЬ БУГАЙЦІВ РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ ПРИКАРПАТСЬКОГО ТИПУ УКРАЇНСЬКОЇ ЧЕРВОНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

Інститут розведення і генетики тварин УААН

Важливим завданням сільськогосподарського виробництва в умовах сьогодні є пошук резервів збільшення виробництва тваринницької продукції, особливо яловичини. В Україні основну кількість м'яса великої рогатої худоби одержують від тварин молочних і комбінованих порід і незначну – від спеціалізованої м'ясної худоби, тому при створенні нових молочних порід і типів слід значну увагу приділяти вивченню м'ясної продуктивності тварин.

Особливості росту, відгодівельні та м'ясні якості молодняку української червоно-рябої молочної породи різних генотипів вивчали в умовах племзаводу агрофірми ім. Суворова Чернівецької області. На маточному поголів'ї тривалий час використовували чистопородних голштинських плідників, а в останні роки – 3/4-кровних вітчизняної селекції. Для проведення досліджень за принципом аналогів було сформовано три групи піддослідного молодняку (по 15 голів в кожній). I група – 5/8 кровні за голштинською породою, II група – 11/16- кровні, III група – 3/4-кровні. Під контролем тварини знаходилися від народження до 18 міс. віку. Ріст тварин вивчали зважуванням в основні періоди росту, взяттям промірів. Забійні і м'ясні якості вивчали шляхом проведення контрольного забою бугайців у 18 міс. віці.

Результати досліджень свідчать про те, що має місце певна особливість у динаміці живої маси, середньодобових та відносних приростів бугайців залежно від частки спадковості за голштинською породою. За живою масою при народженні значних відмінностей не встановлено. У наступні періоди більшу живу масу мали 3/4- і 11/16-кровні бугайці порівняно з 5/8-кровними ровесниками, відповідно: 3 міс. – 12,4 і 5,2 кг, 6 міс. – 17,0 і 8,7 кг, 9 міс. – 6,6